

قواعد تفسیر قرآن کریم

فصل یک | بخش دوم

آشنایی با مکاتب تفسیری

خلیل عقیلی فرج

خلاصه مباحث مربوط به جلسه گذشته

- ❑ ◀ جایگاه قرآن در زندگی اجتماعی
- ❑ ◀ ضرورت تفسیر قرآن
- ❑ ◀ معنای تفسیر و قواعد تفسیر
- ❑ ◀ تفسیر در روایات
- ❑ ◀ مباحث هرمنوتیکی «» معنای هرمنوتیک ، برخورد هرمنوتیکی با قرآن

مباحث مربوط به فایل دوم

❑ معنای مکاتب تفسیری و نخستین مفسران قرآن

❑ آشنایی با مکاتب و روش های تفسیر

❑ تفاسیر روایی محض

❑ تفاسیر عرفانی محض

❑ تفاسیر اجتهادی

۱- تفاسیر اجتهادی قرآن به قرآن

۲- تفاسیر اجتهادی - روایی

۳- تفاسیر اجتهادی - ادبی

۴- تفاسیر اجتهادی - فلسفی

۵- تفاسیر اجتهادی - علمی

۶- تفاسیر اجتهادی - نسبتا جامع

۷- تفاسیر اجتهادی و باطنی

معنای مکاتب تفسیری و نخستین مفسران

- **مکاتب تفسیری**: نظریه های مختلف مفسران در مورد چگونه تفسیر کردن قرآن
- نخستین مفسران قرآن کریم

✓ **معصومین (ع)** ◀ مصحف امام علی (ع) | تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع)

✓ **صحابه** ◀ ابن عباس | ابن مسعود | اَبی بن کعب

✓ **تابعین** ◀ مجاهد | سعید بن جبیر | سعید بن مسیب | ابو حمزه ثمالی

حسن بصری | جابر بن یزید جعفی | عکرمه | قتاده

تفاسیر روایی محض

- روش : ذکر روایات بدون اعمال نظر یا ترجیح روایتی بر روایت دیگر
- تفاسیر روایی محض :

۱- تفسیر القرآن العظیم ◀ ابن ابی حاتم رازی

۲- تفسیر عیاشی ◀ محمد بن مسعود عیاشی

۳- تفسیر فرات کوفی ◀ فرات کوفی

- جوامع تفسیری: روایات تفسیری و احادیث مربوط به قرآن را جمع آوری و به ترتیب سوره ها و آیات قرآن، زیر هر آیه ذکر کرده اند.

۱- الدرالمنثور ◀ سیوطی

۲- البرهان ◀ سید هاشم بحرانی

۳- نورالثقلین ◀ عروسی حویزی

تفاسیر عرفانی محض

• روش : تکیہ بر باطن روایات و رها کردن ظواهر آیات

• تفاسیر روایی محض :

۱- حقایق التفسیر

۲- تفسیر ابن عربی

تفاسیر اجتہادی

- روش : اعمال نظر در تفسیر قرآن با استفاده از قواعد تفسیر قرآن
- تفاسیر اجتہادی قرآن به قرآن :

۱- المیزان فی تفسیر القرآن

- تفاسیر اجتہادی روایی :

۱- تفسیر القمی ◀ علی بن ابراہیم قمی

- تفاسیر اجتہادی ادبی :

۱- تفسیر الکشاف ◀ زمخشری

- تفاسیر اجتہادی علمی :

۱- الجواهر فی تفسیر القرآن ◀ طنطاوی بن جوہری

التماس دعا

